

Uit de Rioleringsatlas van Stichting RIONED blijkt dat er ongeveer 80.000 kilometer aan vrijvervalriolering in de Nederlandse bodem ligt. De beheerders inspecteren circa zeven procent per jaar, wat neerkomt op ongeveer 5.600 kilometer per jaar. Als je er vanuit gaat dat een inspectiebus gemiddeld 700 meter per dag inspecteert, kom je uit op 8.000 werkdagen per jaar. Tegen een dagtarief van 1.250 euro is er een markt ter grootte van tien miljoen euro.

Kwaliteitsbewaking riolering: Goedkoop is duurkoop

Vanaf eind jaren 70 worden in Nederland rioleringsstelsels geïnspecteerd. Vooral de laatste tien jaar heeft de inspectie een stap voorwaarts gemaakt. Met name de ontwikkeling van inspectiecamera's en data-beheersystemen zijn hier debet aan. Je zou verwachten dat er inmiddels ruime ervaring is met het voorbereiden en verwerken van inspectiewerken. Er worden lezingen gehouden, er is een Leidraad Module, er zijn cursussen voor inspecteurs en beoordelaars en de aannemers zijn op allerlei wijzen gecertificeerd. Kortom, het gehele proces zou vlekkeloos moeten verlopen.

Maar de praktijk is anders. Om te beginnen met de voorbereiding van een bestek. Menig beheerder in het land wordt tegenwoordig binnen de eigen organisatie geconfronteerd met een ingenieursbureau -of nog erger- een inkooporganisatie. Welwillende collega's die de ene dag ordners inkopen en de andere dag een bestek maken. Volgens de afdelingsmanager met een sociaalpedagogische achtergrond allemaal heel efficiënt en zeker kostenbesparend. Vanuit een dikwijls zeer juridische achtergrond komt het bestek tot stand, de inschrijvers moeten voldoen aan de meest krankzinnige financiële eisen en moeten allerlei certificaten en diploma's overleggen. Vervolgens mag de beheerder bij de nota van inlichtingen uitleggen dat hij toch echt geen VHS-banden met videobeelden wil hebben. Onlangs ontmoette ik een beheerder die maar liefst negen A4'tjes met vragen op zijn bureau kreeg voor de nota, op een werk van een kleine vijftien kilometer. Om in de

trend van voetbaltrainer Louis van Gaal te blijven: "Is het bestek nou zo slecht of stellen de aannemers zulke domme vragen?"

Dan volgt de aanbesteding. Na het kofferondje wordt duidelijk wie de economisch meest interessante aanbieding heeft ingediend. Een aantal aannemers verlaat teleurgesteld het gemeentehuis, maar één persoon viert zijn triomf. De wethouder denkt dat hij weer geld overhoudt, omdat de aanbidding onder de raming zat en en passant mededeelt dat het budget voor volgend jaar wel naar beneden kan. En de aannemer denkt ondertussen al aan het meerwerk. Uiteindelijk wordt de inspecteur op pad gestuurd. Maar kent hij het bestek ook en zijn de tekeningen wel compleet? Moet hij wel of geen hellinghoekmeting uitvoeren en wat te doen met doorgestoken inlaten die wellicht om een tegeninspectie vragen? Met een beetje geluk heeft de opdrachtgever een toezichthouder aangesteld. Maar die hebben het altijd druk, omdat ze tig projecten onder hun hoede hebben en er op vrijdag geen vervanging aanwezig is. De inspecteurs klagen over de relatie met de toezichthouder, want die hebben inhoudelijk geen verstand van inspecteren en maken zich vooral druk over de verkeersmaatregelen en het ontbreken van de voorgeschreven 'gegalvaniseerde tranen afdekplaat', zodat er geen honden in de inspectieput kunnen vallen.

Na verloop van tijd ontvangt de beheerder een externe harde schijf met daarop de databestanden. Filmbestanden die door de gemeentelijke viewer niet kunnen wor-

den afgespeeld, een suf-rib bestand die bij het inlezen de nodige foutmeldingen geeft en een pdf-rapport met daarin de inspectieresultaten verwerkt. En voor het gemak heeft het inspectiebedrijf nog een eigen hulpprogramma erbij geleverd, omdat de gemeentelijke beheersystemen erg complex en zeker niet gebruikersvriendelijk zijn. De beheerder kan aan de slag met het verwerken van de data.

Bij controle blijkt dat de inspecteur grote moeite heeft met de klokstanden. Is het van 9-3uur of toch 3-9uur chemische aantasting? Ook lastig is het aangeven hoeveel wortelingroei er aanwezig is. Om nog maar niet te spreken van het 'veilige' coderen op klasse 3, want dan zit de inspecteur er vrijwel zeker maximaal 1 klasse naast wat toelaatbaar is in het bestek, want over klasse 1 en 5 bestaat doorgaans geen twijfel.

De al dan niet foute data wordt door het beheersysteem automatisch vertaald naar diverse adviezen en maatregelen. Helaas zijn er beheerders die het systeemadvies om te vervangen ongecontroleerd overnemen en opnemen in de vervangingsplanning, met alle financiële gevolgen van dien. Een zorgwekkende ontwikkeling.

Gelukkig gaat er ook heel veel goed. Maar een kwaliteitsinjectie bij de opdrachtgever als bij de inspectiebedrijven kan geen kwaad. Samen werken aan een betere samenwerking geeft een beter eindresultaat. Wordt vervolgd. ■

*) Auteur is eigenaar van Brink Rioolbeheer.